

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.037/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. B. I. főtitkár és dr. Sz. Á. jogtanácsos (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a **alperes képviselője** (ügyintéző: dr. O. T. kamarai jogtanácsos) által képviselt alperes neve n-i (cím) lakos alperes ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.21.593/2017/5. számú ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 5 000 (Ötezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperest a Sz-i Törvényszék 2004. október 7-én jogerőre emelkedett Pk. .../2004. számú végzésével vette nyilvántartásba. A szakszervezet 2010. szeptember 24-i keltezésű, a Tolna Megyei Bíróság Pk. .../2004/24. számú végzésével nyilvántartásba vett és 2013. május 5-ig hatályos alapszabálya 33. pontja úgy szól, hogy „a tagsági viszony megszűnik:

- a) a tag által a szakszervezet felé tett írásbeli kilépési nyilatkozatával,
- b) a tag halálával,
- c) a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével,
- d) kizárással.

Amennyiben három havi tagdíj nemfizetés megállapítása után a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag nem rendezi hátralékát, automatikusan törölni kell a nyilvántartásból".

Az alperes 2009. május 6-án lépett be a szakszervezetbe, s nyilatkozott arról, hogy alapszabályát és programját elfogadja, a tagdíj fizetésére vonatkozó kongresszusi határozatnak eleget tesz.

Az alperes munkáltatója az esedékes havi 1 000 forint összegű tagdíjat az alperes illetményéből levonta és a felperes részére 2011. december 31-ig átutalta. A 2012. január 1-jétől hatályos jogszabályváltozás következtében erre már nem volt lehetőség, ám az alperes 2012. január 1-jétől tagdíjfizetési kötelezettségének nem tett eleget.

A felperes 2016. július 27-én kelt levelében szólította fel az alperest, hogy a 2012. január 1. és 2016. június 30-ig terjedő időre fennálló 57 000 forint tagdíj-hátralékát kamataival együtt fizesse meg a szakszervezetnek.

Az alperes 2016. augusztus 2-i keltezéssel nyilatkozatot írt alá, mely szerint „ettől az időponttól kezdődően tagsági viszonyát meg kívánja szüntetni, a szakszervezetből kilép”.

A fizetési meghagyással indult, majd a kötelezett ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 57 000 forint, ennek 2014. április 1-től járó kamatai és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott az alapszabály 31. pontjára, mely szerint a tagsági jogviszony az írásbeli kilépési nyilatkozatnak a szakszervezethez való érkezésével, 2016 augusztusában szűnt meg. Ezen időpontig a tagdíjfizetési kötelezettsége az alperesnek fennállt, annak azonban nem tett eleget, ezért köteles a hátralékot kiegyenlíteni. Hangsúlyozta, hogy önmagában a tagdíj nem fizetése nem szünteti meg a tagsági jogviszonyt.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy a tagsági jogviszonya már 2011. október 1-jén, az akkor megküldött kilépési nyilatkozatával megszűnt, így tagdíj-hátralékot sem halmozhatott fel. A felperes által megjelölt tagdíj összegét egyébként elismerte. Nem vitatta, hogy 2012. január, február és március hónapban nem fizette meg az esedékes tagdíjat, de állította, hogy a 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabály 33/c) pontja alapján e tényre figyelemmel tagsági viszonya 2012. április 1-jén megszűnt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3 000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 19 250 forint perköltséget. Kimondta, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy az alperes nem vitatta, hogy 2012. január 1-jétől tagdíjat nem fizetett a felperes részére, azt azonban az alperes nem tudta igazolni, hogy 2011. októberében tagsági viszonyát kilépéssel megszüntette volna, ezt a meghallgatott tanú vallomása alapján nem lehetett megállapítani. Rámutatott, hogy a jogvita elbírálására irányadó, 2010. szeptember 24-i alapszabály 33/c. pontja alapján az alperes tagsági viszonya tagdíj nem fizetés okából 2012. áprilisában megszűnt, ezért az azt követő időszakban a tagdíjfizetési kötelezettség már nem terhelte, e tekintetben a keresetet alaptalannak találta. A létesítő okirat e pontját akként kell értelmezni, hogy az alapszabály a tag védelmét, érdekképviselését hivatott szolgálni. Megítélése szerint a felperes javára nem értékelhető az, hogy a 2012-ben hatályos alapszabály a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel ellentétes volt, önhibájára a díjhátralék beszedése érdekében nem hivatkozhat, figyelemmel a Ptk. 5. § (1) és (2) bekezdésében írtakra.

Tévesnek találta a felperes azon álláspontját, hogy a tagnyilvántartás igazolja a tagsági jogviszony fennállását, az ugyanis nem keletkeztet tagsági jogviszonyt, csupán regisztrálja azt.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az ítélet megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan indítványozta a törvényszék határozatának hatályon kívül helyezését, s kötelezését a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Álláspontja szerint a törvényszék a tényállást nem vizsgálta teljeskörűen, indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a releváns jogszabályokat nem vette figyelembe. Hivatkozott arra, hogy a törvényszék nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdésében, illetve az 1/2009.

(VI.24.) PK véleményben írt tájékoztatási kötelezettségének. Érdemi álláspontjaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság lényegében egy jogsértő, jogszabályellenes alapszabálybeli rendelkezésre alapította ítéletét, figyelemmel arra a több eseti döntéssel is alátámasztott bírói gyakorlatra, mely szerint a tagdíjfizetés elmaradása önmagában kizáráshoz vagy törléshez nem vezethet, szükséges a megfelelő eljárási rend létesítő okiratbeli rögzítése. Kiemelte, hogy a 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabály 33/c) pontja alapján a felperes ezért nem volt jogosult automatikusan megszüntetni az alperes tagsági viszonyát. Rámutatott, hogy a létesítő okirat értelmében három havi tagdíj nem fizetés után a szakszervezetnek nem volt kötelezettsége a kizárási eljárás megindítása. Értelmezése szerint az alperes tagsági viszonya csak 2016. augusztusában szűnt meg, az addig összegyűlt tagdíjhátralékot ezért köteles megfizetni. Véleménye szerint a tagnyilvántartás konstitutív hatályú, a törvényszék ezzel ellentétes álláspontja téves.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

Az ítéletábra erre irányuló fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezését a Pp. 253. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel.

A fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a tényállást felderítette, a releváns tényeket ítéletében pontosan rögzítette, azok további kiegészítésére indokot az ítéletábra nem talált. A törvényszék a döntését helytállóan megindokolta, azaz az indokolási kötelezettségének eleget tett, erre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akkor, amikor hangsúlyozta, hogy az ügyben a szakszervezet 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabályának rendelkezéseit kell alkalmazni. Az alapszabálynak - egyebek mellett - elő kell segítenie a tag jogainak és kötelezettségeinek érvényesülését. A tagsági viszony létesítése és annak megszüntetése a szervezet tagjának diszkrecionális joga. A tagsági viszony megszűnésének eseteit a felperes 2010. szeptember 24-i alapszabálya 33. pontja sorolja fel. A létesítő okirat e pontjának c) alpontja szerint a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével is megszűnhet a tagsági viszony, mert ez esetben a tagot - a fizetésre való felszólítást követő 8 munkanap elteltével - automatikusan törölni kell a nyilvántartásból.

A szervezet tagja a létesítő okirat rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy létesít-e tagsági viszonyt az adott szervezettel, és az alapszabály rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy eleget tesz-e tagdíjfizetési kötelezettségének vagy annak három hónapon át történő nem teljesítése esetén számol a tagsági viszonya megszűnésével.

Az alapszabálynak - melyet egyébként a szervezet tagjai alkotnak meg, s fogadnak el a döntéshozó szerv (közgyűlés, küldöttgyűlés, kongresszus stb.) ülésén hozott határozattal - a tag érdekeit kell védeni (Ptk. 3:4. §). Amennyiben a szervezet tagja tagdíjfizetési kötelezettségének önhibáján kívül nem tett eleget, a fizetési kötelezettsége elmulasztása esetére a bírói gyakorlat elvárja a szervezettől, hogy szólítsa fel tagját a kötelezettsége teljesítésére és ha ez eredménytelen lenne, az esetben nyílik lehetőség a tagsági viszony megszüntetésére. Ez a gyakorlat, ez az elvárás a tag védelme érdekében alakult ki.

Abban az esetben viszont, ha a tag a szervezet felszólítására nem reagál, egyértelmű, hogy tagsági viszonyát nem kívánja fenntartani, azt meg akarja szüntetni és ennek módjaként nem a létesítő okirat által kínált más lehetőséget, például a kilépést választja, hanem annak tudatában hagy fel fizetési kötelezettségével, hogy annak következményeként a szervezet öt három hónap után automatikusan törli a nyilvántartásból.

A tagdíjhátralék kiegyenlítésére történő felszólítás eredménytelen volta esetén az alapszabály 33. pontjának nyelvtani értelmezése szerint is három havi nemfizetés után szűnik meg a tag tagsági viszonya, ami adott esetben 2012. március 31. Ez az időpont független attól, hogy a szakszervezet mikor észleli a tagja fizetési kötelezettsége elmaradását, mikor szólítja fel őt a „hátralék rendezésére”. Elfogadhatatlan az az eljárás, hogy mindaddig, míg a felszólító levélben írt határidő el nem telt, a tagsági viszony és a tagdíjfizetési kötelezettség is fennáll, mert ez nyilvánvalóan arra készítené a szakszervezetet, hogy minél később szólítsa fel tagját a tagdíj megfizetésére és így minél nagyobb összegű „hátralék” kiegyenlítését igényelhesse. Az ítéltábla megítélése szerint - bár a tagdíjhátralék megfizetésére történő felszólító levél elküldésének idejére nincs sem jogszabályi, sem alapszabálybeli rendelkezés - elvárható a rendeltetésszerű joggyakorlás, az „észszerű” határidőn belüli felszólítás és a vitás kérdés mielőbbi rendezése annak érdekében, hogy a tagnyilvántartás adatai a valóságnak megfeleljenek. A tagnyilvántartás nem konstitutív hatályú, a tagsági viszony nem azzal keletkezik, hogy a tagot a szervezet nyilvántartásba veszi, hanem - mint a perbeli esetben is történt - a belépési nyilatkozat megtételével, és annak az illetékes szerv általi elfogadásával.

Az alperes 2016. augusztus 2-i nyilatkozatának a jogvita elbírálása szempontjából nem volt jelentősége, mert azt egy tagsági viszonnal már nem rendelkező személy tette.

A kizárási eljárással kapcsolatos előadásoknak a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nincsen relevanciája, mert az alperes tagsági viszonya nem vitásan nem az alapszabály 33/d. pontjában írt okból szűnt meg.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperesnek a fellebbezési eljárás során költsége nem merült fel, ezért arról nem kellett rendelkezni.

A felperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Debrecen, 2018. április 19.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -